

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1986-1987

19 FEBRUARI 1987

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren J.-P. Pillaert en F. Van Steenkiste c.s. —
houdende maatregelen ter voorkoming van overbemesting

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De overbemesting van de landbouwgronden neemt over het gehele land gestadig toe, vooral ten gevolge van een ware explosie in de varkensteelt, waar de grote industriële concerns thans enorme investeringen doen.

Uit West-Vlaanderen komen er alarmerende berichten, Wekelijks worden bij gemeenten exploitatievergunningen voor varkens aangevraagd, die zowel door de gemeente als door de provincie worden geweigerd.

Er is thans een wildgroei van industriële varkenskwekerijen, die daarenboven dikwijls geen bijhorende landbouwgrond bezitten. Door deze industriële bedrijven ontstaan er grote hoeveelheden mestoverschotten die moeten worden uitgestrooid op de nabij gelegen landbouwgronden. De groei van de varkensbedrijven is in sommige gebieden de laatste tijd zodanig toegenomen dat er te weinig beschikbare grond is om deze mestoverschotten naar behoren te verspreiden.

Dit heeft schadelijke gevolgen voor het milieu ; het stikstofgehalte in de grond stijgt ; het nitraatgehalte wordt te hoog en wordt door sommige gewassen opgenomen, die dan schadelijk zijn voor de mens door de omzetting van nitraat tot nitriet.

Het gehalte aan zware metalen in de bodem stijgt tot ontoelaatbare percentages. Dit alles kan niet alleen leiden tot verlies van de vruchtbaarheid van de bodem, maar is ook nadelig voor de gezondheid van mens en dier, onder meer door de vervuiling van grond- en oppervlaktewater.

Teneinde de schadelijke gevolgen van de overbesteding tegen te gaan, zal men van overheidswege een beleid moeten voeren dat borg staat voor het verwerken van deze mestoverschotten zonder nadelige gevolgen voor het milieu.

Dit beleid, dat inmiddels noodzakelijk is geworden, zal echter niet van vandaag op morgen operationeel zijn. Nogtans doet het probleem zich zeer scherp voor in sommige streken en zijn de te nemen maatregelen zeer dringend.

Men zou in sommige streken een eenvoudige beperking van het aantal te kweken varkens kunnen opleggen, maar daardoor treft men voornamelijk de kleine gemengde familiale bedrijven, die echter niet de voornaamste oorzaak van de mestoverschotten zijn.

Daarom is het billijker het aantal varkens per bedrijf te koppelen aan de beschikbare oppervlakte die men kan bestrooien.

Dit voorstel is slechts een overgangsmaatregel totdat het gehele systeem van mestverwerkingsbedrijven en mestbanken optimaal kan functioneren.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Er dient een maximum toegelaten hoeveelheid mest per hectare te worden vastgelegd.

Dit voorstel treft een regeling nopens het gebruik van kunstmeststoffen en dierlijke faecaliën die in land- en tuinbouw als mest worden gebruikt, welke uit het toepassingsgebied van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen worden gesloten aangezien deze dierlijke faecaliën volgens artikel 3, h van voornoemd decreet niet als afvalstoffen worden beschouwd.

Artikel 3

De samenstelling van de grond is in Vlaanderen niet overal gelijk. Het is dus mogelijk dat de grond in een bepaalde streek meer mest kan verwerken, zonder schadelijke gevolgen voor het milieu, dan in een andere streek. Daarom dient de Vlaamse Executieve te bepalen welke de hoeveelheid varkensmest is die per hectare mag worden uitgestrooid.

Daarenboven is het gebruik afhankelijk van het soort land. Akkerland vraagt een andere bemesting dan grasland of maisland. De ene gewassen nemen immers gemakkelijker de nitraten op dan de andere, vandaar dat bij bemesting ook rekening dient te worden gehouden met de verschillende soorten teelten.

Artikel 4

Het aantal dieren op een bedrijf kan variëren in de loop van een jaar. Men kan dus de jaarlijkse landbouwtelling onmogelijk als referentie nemen.

Artikel 5

Aangezien de kunstmeststoffen ook tot overbemesting kunnen aanleiding geven, is het volledigheidshalve noodzakelijk ook hierover een goed georganiseerde controle te hebben.

Door het aanduiden waar de bedrijven hun mest uitstrooien, kan men gemakkelijker nagaan of er geen overbelasting is door een teveel aan mest dat werd uitgestrooid :

- a) door één en hetzelfde bedrijf ;
- b) door verschillende bedrijven op dezelfde grond.

Artikel 6

De door de Vlaamse Executieve aangestelde ambtenaren moeten een verbod van uitstrooiing tijdens de winter kunnen invoeren aangezien dan de schadelijke stoffen niet door de planten worden opgenomen en afgebroken, maar terechtkomen ofwel in de oppervlaktewateren ofwel in het grondwater en bij overbemesting schadelijk kunnen zijn voor mens en leefmilieu.

Artikel 7

Het ligt voor de hand dat de Vlaamse Executieve de ambtenaren benoemt die bevoegd zijn toezicht uit te oefenen op de naleving van dit decreet en de besluiten ter uitvoering ervan.

Artikel 8

De door de Vlaamse Executieve aangestelde ambtenaren moeten in de mogelijkheid verkeren hun controle-opdracht volledig en naar behoren uit te voeren.

De Vlaamse Executieve dient tevens de methode vast te leggen voor het onderzoek van de bemeste percelen.

Artikel 9

Indien er overvloedig werd bemest en de vastgelegde norm werd overschreden en er gevaar is voor mens en leefmilieu, moeten de ambtenaren de bevoegdheid hebben voorlopig de uitstrooiing van mest op het kwestieuze perceel te verbieden.

Daartoe moeten zij de nodige maatregelen treffen, die na een termijn van 60 dagen, indien ze niet door de Vlaamse Executieve werden bekrachtigd, verlopen.

Artikel 10

De dringende noodzaak om de mestoverschotten te deponderen, te verwerken en te transporteren kan niet meer worden ontkend. Er dienen mestverwerkingsbedrijven te worden opgericht teneinde enerzijds door reglementering de ineensorting van de varkenshouderijen te vermijden en anderzijds de milieubelasting door dergelijke veehouderijen op te vangen.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen commentaar.

J.-P. PILLAERT

F. VAN STEENKISTE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

De Vlaamse Executieve bepaalt de absolute maximumhoeveelheid mest die per hectare jaarlijks mag worden uitgestrooid.

Artikel 3

De Vlaamse Executieve bepaalt op basis van de verschillende soorten teelten en naargelang van de samenstelling van de grond de hoeveelheid mest die per hectare jaarlijks mag worden uitgestrooid.

Artikel 4

Elke fokkerij dient een register bij te houden waarin het aantal dieren dat op het bedrijf wordt gehouden, per stal wordt vermeld.

Artikel 5

Ieder bedrijf dient een register bij te houden met de aankopen van meststoffen.

Ieder bedrijf dient vervolgens aan te duiden waar, wanneer, en hoeveel van een bepaalde meststof werd uitgestrooid.

Artikel 6

De ambtenaren die daartoe door de Vlaamse Executieve worden aangewezen, bepalen autonoom de periode waarin 's winters verbod van strooien van mest geldt.

De vastgestelde periode kan evenwel naargelang van de weersomstandigheden worden verkort of verlengd.

Artikel 7

Onverminderd de bevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie zijn de ambtenaren die daartoe door de Vlaamse Executieve worden aangewezen, gerechtigd de overtredingen van dit decreet en de besluiten ter uitvoering ervan op te sporen en vast te stellen zonder voorafgaande verwittiging.

De overeenkomstig het eerste lid aangewezen ambtenaren mogen bij de uitoefening van hun opdracht elk onderzoek, elke controle en enquête instellen, alsook alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om er zich van te vergewissen dat **decreets-** en reglementsbepalingen worden nageleefd, en met name :

a) alle personen ondervragen over feiten waaraan het nuttig is ze te kennen voor de uitoefening van het toezicht ;

b) zich zonder verplaatsing alle boeken en bescheiden doen voorleggen die bij dit decreet en de besluiten ter uitvoering ervan zijn voorgeschreven, afschriften of uittreksels ervan opmaken en ze tegen ontvangstbewijs in beslag nemen ;

c) inzage hebben van alle boeken en bescheiden die vereist zijn voor het volbrengen van hun opdracht.

De overeenkomstig het eerste lid aangewezen ambtenaren hebben dag en nacht toegang tot de instellingen of inrichtingen, woongelegenheden uitgezonderd, als er redenen voorhanden zijn om aan te nemen dat dit decreet of de besluiten ter uitvoering ervan worden overtreden.

Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen ; een afschrift wordt aan de overtreders toegezonden binnen tien dagen na vaststelling van de overtreding.

Indien er voldoende aanwijzingen zijn om te vermoeden dat een dergelijke overtreding in woongelegenheden wordt begaan, mag door twee ambtenaren huiszoeken worden verricht krachtens een door de vrederechter verleende machtiging.

Artikel 8

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren nemen monsters of doen monsters nemen van die gronden waarvan zij vermoeden dat ze verontreinigd zijn. Van die monsterneming wordt proces-verbaal opgemaakt, waarvan een afschrift naar de gebruiker van de grond wordt verstuurd.

De ontleding van de monsters wordt verricht door een laboratorium dat daartoe door de Vlaamse Executieve is erkend.

De Vlaamse Executieve bepaalt, onder vrijwaring van de rechten van verdediging, de wijze waarop de monsters worden genomen, de regels van de procedure van erkenning van de laboratoria, alsmede het model van het protocol van de ontleding. Zij kan eveneens de ontledingsmethodes vaststellen.

Artikel 9

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren kunnen voorlopig het uitstrooien van mest verbieden op bepaalde door hen aangeduide percelen die wegens hun aard en samenstelling en het soort teelt blijkbaar overbemest zijn en gevaar opleveren voor mens en leefmilieu.

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren kunnen toestellen laten verzegelen en alle maatregelen nemen die in de gegeven omstandigheden noodzakelijk zijn.

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren kunnen voor de vervulling van hun opdracht de bijstand van de gemeentelijke overheid vorderen.

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren kunnen passende maatregelen treffen in geval van dreigend gevaar.

De overeenkomstig artikel 7 aangewezen ambtenaren geven hiervan onmiddellijk kennis aan de Gouverneur van de provincie.

Al deze maatregelen houden op gevolg te hebben na verloop van zestig dagen, indien ze binnen deze termijn door de Vlaamse Executieve niet zijn bekrachtigd.

Artikel 10

De Vlaamse Executieve neemt de nodige maatregelen tot het oprichten en functioneren van mestverwerkingsbedrijven en mestbanken waar de mestoverschotten aldus kunnen worden gedeponeerd, verwerkt en getransporteerd naargelang van de aard van het bedrijf.

Artikel 11

Bij overtreding van artikelen 2, 3, 4, 5 en 6 wordt de overtreder gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en/of een geldboete van zesentwintig tot vijfduizend frank.

J.-P. PILLAERT

F. VAN STEENKISTE

N. MAES

J. DESSEYN

M. CAPOEN
